

ANGIELSKI

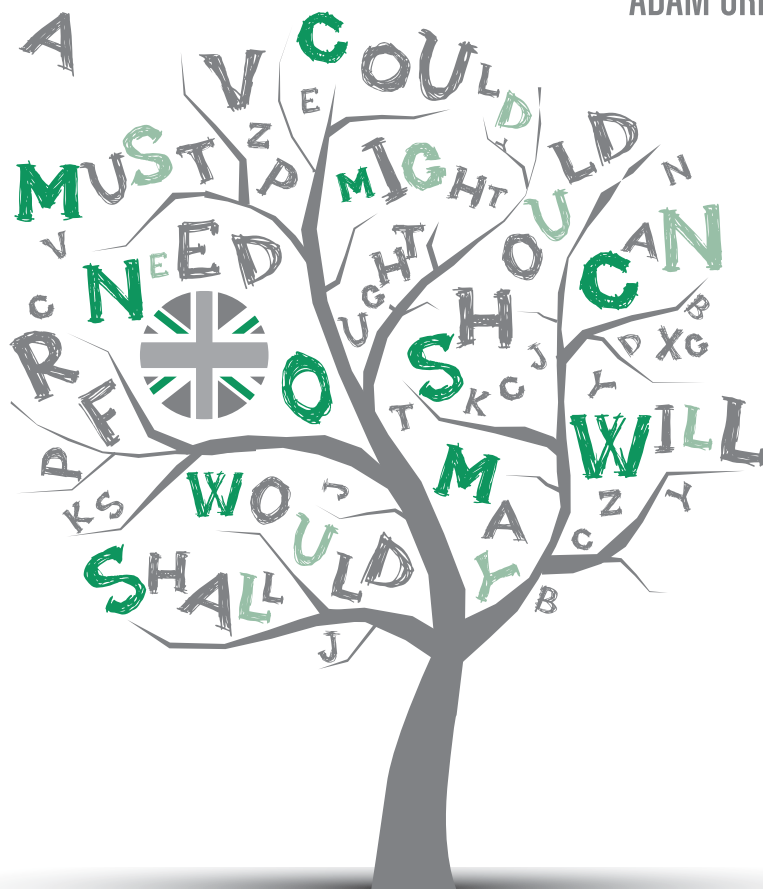
W TŁUMACZENIACH

MODAL VERBS

ADAM URBAN

Z

N

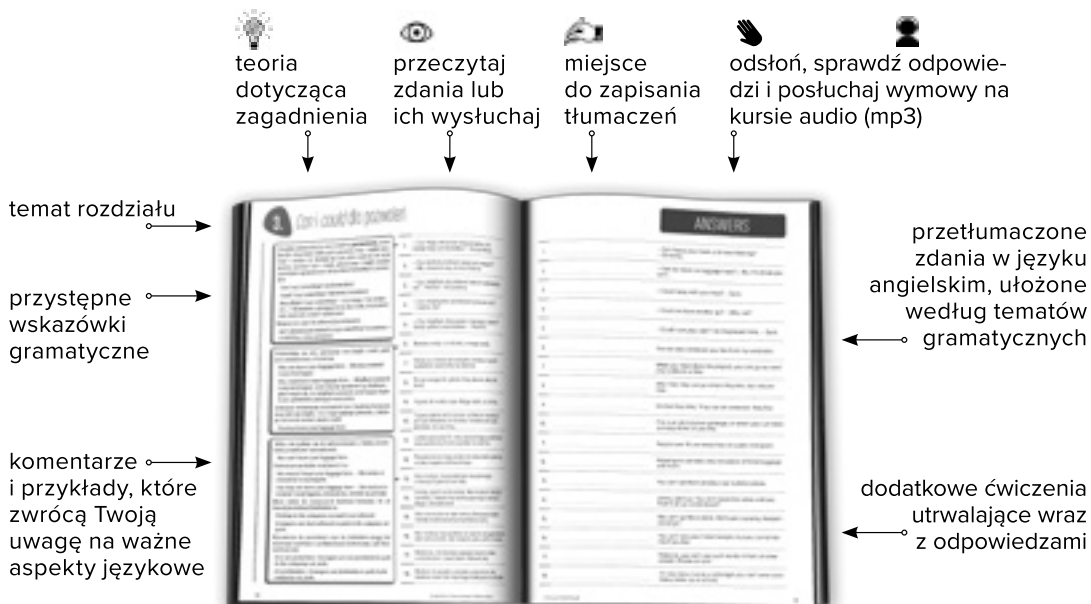

NOWY SPOSÓB NAUKI ● PRZEJRZYSTY UKŁAD STRON ● SETKI ZDAŃ ● PRZYSTĘPNA TEORIA

Spis treści

Poznaj czasowniki modalne	10
<i>Can, could</i> i <i>be able to</i> dla zdolności (<i>ability</i>)	12
<i>Can</i> i <i>could</i> dla pozwoleń	18
<i>Can</i> i <i>could</i> dla prośb, ofert i sugestii	22
<i>Can</i> i <i>could</i> – ćwiczenia	26
<i>May</i> i <i>might</i> dla pozwoleń, prośb, sugestii, życzeń i wyrażenia kontrastu.	34
<i>May</i> i <i>might</i> – ćwiczenia	38
<i>Shall</i> dla czasu przyszłego, ofert i sugestii	44
<i>Should</i> dla wyrażenia powinności, emocji, woli i w zdaniach warunkowych.	48
<i>Shall, should, ought to</i> – ćwiczenia	52
<i>Must, have to, have got to</i>	62
<i>Mustn't, not have to, need, needn't, needn't have done, didn't need to do</i>	66
<i>Must, need, have (got) to</i> – ćwiczenia	70
<i>Will</i> – użycie w decyzjach, przewidywaniach i dla przyszłości neutralnej.	80
<i>Will</i> dla założeń	84
<i>Will</i> i <i>would</i> dla ofert, prośb oraz wyrażenia chęci i niechęci.	88
<i>Will</i> i <i>would</i> dla wyrażenia cech charakterystycznych.	92
<i>Will</i> i <i>would</i> po spójniku <i>if</i>	96
Hipotetyczne <i>would</i>	100
<i>Will</i> i <i>would</i> – ćwiczenia	104
<i>Dare</i>	120
Czasowniki modalne dla wyrażenia funkcji prawdopodobieństwa.	124
Czasowniki modalne z bezokolicznikami w różnych aspektach	128
Wieloznaczność <i>should</i>	132
Przeczenia z <i>may, might, can, could</i>	134
Inne znaczenia <i>may, might, can, could</i>	138
<i>Must, must not have, have to</i>	142
Zastosowania modalne – ćwiczenia	144
Zestawienie zastosowań czasowników modalnych oraz wyrażen z nimi współpracujących	158
Powtórka wszystkich zastosowań czasowników modalnych	166
Klucz	178

Poznaj metodę „w tłumaczeniach”

Twoje postępy

W tym miejscu możesz zaznaczyć rozdziały, które już zrobiłeś i przesiłuchałeś. Gdy wystarczająco dobrze je poznasz i przećwiczysz, zaznacz odpowiednie pole.

Rozdział	Zrobione	Wysłuchane	Rozdział	Zrobione	Wysłuchane
1.	☐	☒	16.	☐	☐
2.	☐	☐	17.	☐	☐
3.	☐	☐	18.	☐	☐
4.	☐	☐	19.	☐	☐
5.	☐	☒ Ćw.	20.	☐	☒ Ćw.
6.	☐	☐	21.	☐	☐
7.	☐	☒ Ćw.	22.	☐	☐
8.	☐	☐	23.	☐	☐
9.	☐	☐	24.	☐	☐
10.	☐	☒ Ćw.	25.	☐	☐
11.	☐	☐	26.	☐	☐
12.	☐	☐	27.	☐	☐
13.	☐	☒ Ćw.	28.	☐	☒ Ćw.
14.	☐	☐	29.	☐	☒
15.	☐	☐	30.	☐	☒ Ćw.

Wstęp

Niniejsza pozycja poświęcona jest angielskim czasownikom modalnym, które obcokrajowcom, w tym nam, Polakom, sprawiają wiele problemów. Pierwszym z nich jest już sama ich nazwa, ponieważ można o nich mówić jako o czasownikach modalnych (*modal verbs*) lub ułomnych (*defective verbs*), a to nie tylko dwa różne określenia tej samej grupy czasowników, lecz także dwa sposoby ich gramatycznego zachowania. Drugi problem to definicja modalności, czyli to, które czasowniki zasługują na to miano, a które nie: jedni zaliczają do tego grona *have to, had better czy used to*, inni nie widzą w nim dla nich miejsca. Kolejna kwestia to szeroki wachlarz znaczeń, jakie potrafią one wyrażać – od zakazów i pozwoleń, poprzez oczekiwania i prawdopodobieństwo, do pewności i chęci zrobienia czegoś lub jej braku. W trakcie omawiania zastosowań czasowników modalnych będziemy odwoływać się także do form z nimi współpracujących (np. *have to, be able to czy used to*), bez czego nasza analiza tego działu angielskiej gramatyki byłaby niepełna i niezetelna.

Mając w pamięci maksymę Einsteina głoszącą, że jedyną trudną rzeczą w fizyce jest sposób mówienia o niej przez fizyków, pragniemy przedstawić te czasowniki w sposób jasny, klarowny i zrozumiały dla każdego, kto sięgnie po tę książkę. Opowiemy Ci o nich tak, jakbyśmy rozmawiali o ludziach o różnych typach osobowości, z których każdy ma coś wspólnego ze wszystkimi innymi, a jednocześnie różni się od pozostałych czymś typowym tylko dla siebie. W ten sposób, poznając ich cechy wspólne oraz te charakterystyczne dla każdego z nich z osobna, będziesz mógł ustawić je na przynależnych im miejscach, tak by nie wchodziły sobie w drogę, a tym samym nie utrudniały Ci sięgania po te z nich, które akurat są Ci potrzebne.

Książka składa się z trzech głównych części. Najpierw (w rozdziałach 1-21), poczynawszy od *can* i *could*, omawiamy poszczególne czasowniki modalne we wszystkich podstawowych funkcjach, które posiadają w języku angielskim. W każdym rozdziale w komentarzach po lewej stronie znajdziesz również informacje o innych czasownikach dzielających dane znaczenie, co będzie dla Ciebie doskonałą powtórką, gdyż podobne treści będą powracać po dwa i więcej razy. Na przykład o udzielaniu i odmawianiu pozwoleń przeczytasz w rozdziale na temat *can* i *could* oraz w tych traktujących o *may, might* i *must*.

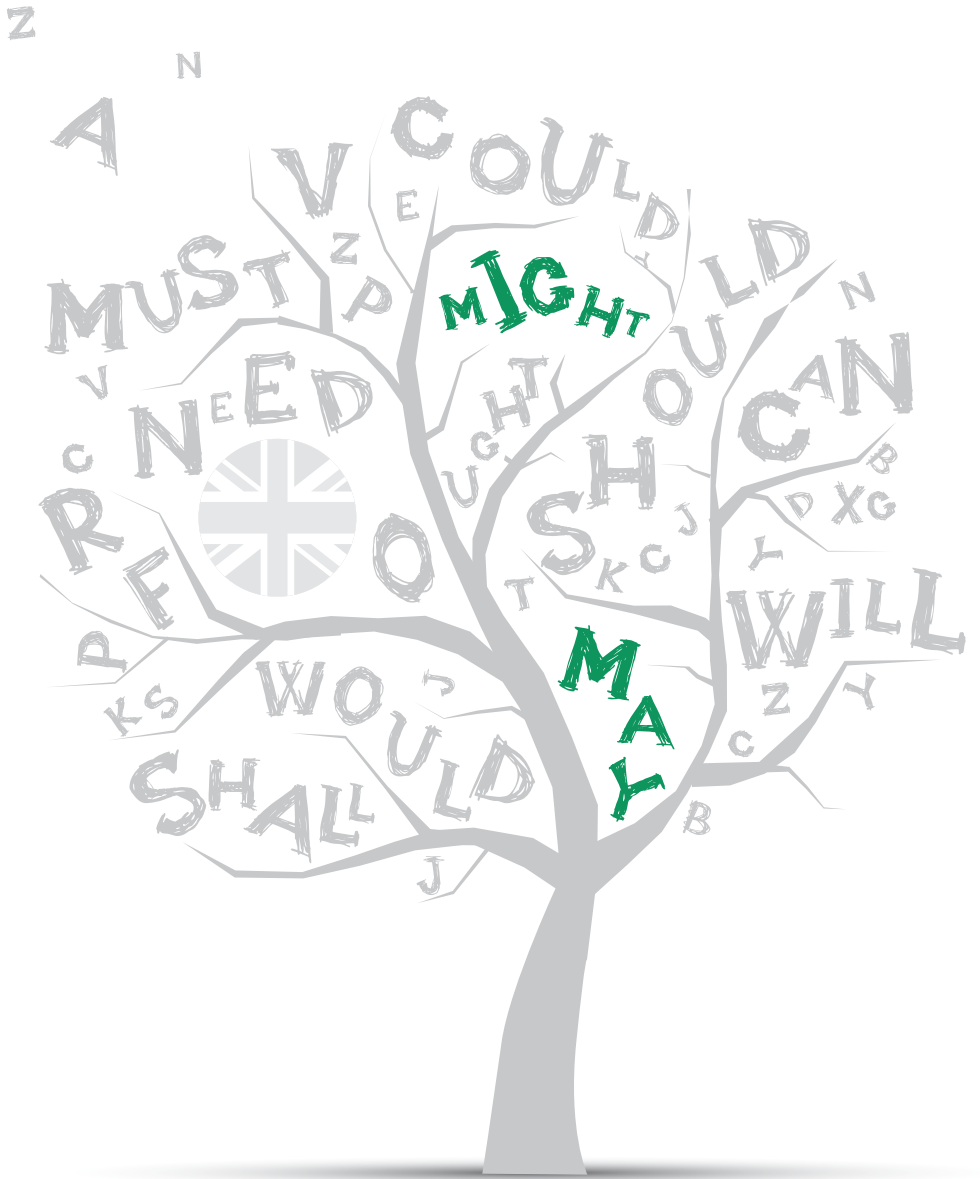
Druga część naszej książki (rozdziały 22-28) omawia jedno wspólne pole, dzielone w angielskim przez dziewięć czasowników modalnych – wyrażanie różnych stopni pewności/niepewności mówiącego co do prawdziwości omawianych zdarzeń i faktów. Czekamy z tym aż do drugiej części, ponieważ najpierw chcemy pokazać Ci każdy czasownik modalny w jego bardziej podstawowych zastosowaniach, a dopiero potem,

gdy już poznasz je wszystkie, zabierzemy Cię na bardziej modalną wycieczkę (od ang. *mood* – nastrój, od którego pochodzi jedna z nazw tej grupy czasowników) po obszarach nieco uczuciowych zastosowań naszych bohaterów.

Trzecia i ostatnia część (rozdział 29) to zestawienie wszystkich użyczeń czasowników modalnych. W jednym miejscu pokazemy Ci różne możliwości sugerowania, radzenia, krytykowania, wyrażania przypuszczenia itd., tak byś szybko mógł znaleźć właściwe modalne narzędzia do wypowiedzenia tego, co w danej chwili czujesz lub myślisz, i ewentualnie szybko odszukał dodatkowe szczegóły. Numery rozdziałów omawiających poszczególne zastosowania czasowników modalnych znajdziesz w pierwszej kolumnie zestawienia.

W książce znajdują się też liczne rozdziały powtórkowe. Z reguły są one związane z poszczególnymi czasownikami modalnymi oraz ich różnymi zastosowaniami prezentowanymi na kolejnych stronach. W ostatnim rozdziale (30) znajdziesz natomiast powtórkę ze wszystkich użyczeń każdego z czasowników modalnych.

You may like this book, or you may not like it, but you can't possibly ignore it!

6.

May i might dla pozwoleń, próśb, sugestii, życzeń

W tym rozdziale omówimy podstawowe zastosowania *may* i *might*, czyli **pozwoleń, próśb, sugestii, życzeń** i wyrażanie **kontrastów**.

Pytania o **pozwoleń** z *may* lub *might* są bardziej formalne niż te z *can* czy *could* i są godne polecenia w odniesieniu do osób bliżej nam nieznanych lub w stosunku do przełożonych. Przeszła forma jest nieco grzeczniejsza od swojego teraźniejszego odpowiednika, ale w tym przypadku nie jest często używana:

May I spend the night here? – Czy mogę (dosł. czy wolno mi) spędzić tutaj noc?

Might I spend the night here? – Czy mógłbym (dosł. czy wolno mi) spędzić tutaj noc? (raczej rzadkie).

Inne możliwości zapytania o pozwolenie to użycie nieformalnego *can* i *could* oraz bardziej urzędowego *be allowed/permitted to* (patrz rozdział 3):

Can/Could I spend the night here?

Am I allowed/permitted to spend the night here?

Udzielając lub odmawiając pozwoleń, używaj tylko *may* (lub *can*), lecz nigdy *might* (ani *could*), a to z powodu jego warunkowego znaczenia:

May/Might I take the company car for the weekend?

– Czy mogę/mógłbym wziąć służbowy samochód na weekend?

Yes, you may/can. – Tak, możesz.

No / I'm sorry, but you may not / cannot. – Nie / Przykro mi, ale nie możesz.

Yes, you might/could. – Tak, mógłbyś. (niezdarne i niejasne: nie wiadomo, czy mogę, czy nie; może mógłbym, gdybym spełnił jakiś warunek, ale nie wiadomo jaki)

I'm sorry, but you might not / could not. – Przykro mi, nie mógłbyś. (znowu niezdarne i niejasne, i to z tych samych powodów co wyżej).

Prośby (zdania 10-18) to kolejny obszar zastosowania *may* i *might*. Ponieważ ich korzenie tkwią w pozwalaniu, w prośbach czasowniki te nie występują w towarzystwie zaimka *you*, gdyż mało prawdopodobne jest, byśmy pytali naszego rozmówcę o to, czy wolno mu coś zrobić. Porównaj:

May/Might I have a glass of water, please? (formalna i grzeczna prośba o szklankę wody)

Can/Could I have a glass of water, please? (nieformalna prośba o szklankę wody)

Can/Could you get me a glass of water, please? (nieformalna, ale jak najbardziej poprawna prośba, by ktoś przyniósł nam szklankę wody)

May/Might you get me a glass of water, please? (dziwna prośba o szklankę wody, gdyż wynika z niej, że jej adresatowi być może nie wolno nam jej przynieść).

1. Czy mogę teraz zobaczyć pokój do wynajęcia?
2. Czy mogę coś zasugerować?
3. Czy mogę usiąść?
4. Czy mogę zapytać, co cię martwi?
5. Czy mogę dostać jeszcze trochę soku?
6. – Tatusiu, czy mogę wziąć łyk wina? – Nie, nie możesz. Jesteś na to za młoda.
7. – Mamusiu, czy mogę dostać lalkę Barbie na święta? – Tak, możesz, kochanie.
8. – Czy mogę odwiedzić cię w weekend? – Nie, nie możesz. Wyjeżdżam na dwa dni.
9. – Czy mogę zaproponować ci jajko na miękko? – Byłoby wspaniale. Kocham/Uwielbiam jajka.
10. Czy mogę dostać coś do pisania?
11. Czy mogę prosić o jeszcze jedną chusteczkę higieniczną? Mam dziś katar.
12. Czy mogę dostać mój płaszcz?
13. Czy mogę porozmawiać z autorem tej książki?
14. Czy możemy liczyć na twoje poparcie?
15. Czy możemy dostać to DVD z powrotem na Wielkanoc?
16. Czy możemy rzucić okiem na twój dom? Też myślimy o kupieniu domu.
17. Czy możemy zatrzymać to zdjęcie?
18. Czy mogę kontynuować?

1.	May I see the room for rent now?
2.	May I suggest something?
3.	May I sit down?
4.	May I ask what is bothering you?
5.	May I have some more juice?
6.	– Daddy, may I have a sip of wine? – No, you may not / cannot. You are too young for that.
7.	– Mummy, may I get a Barbie doll for Christmas? – Yes, you may/can, honey.
8.	– May I visit you at the weekend? – No, you may not / cannot. I'm going away for two days.
9.	– May I offer you a soft-boiled egg? – That would be great. I love eggs.
10.	May I have something to write with?
11.	May I ask for another tissue? I've got a runny nose today.
12.	May I have my coat, please?
13.	May I speak to the author of this book?
14.	May we count on your support?
15.	May we have the DVD back in time for Easter?
16.	May we have a look at your house? We're thinking of buying one, too.
17.	May we keep this picture?
18.	May I continue?

Sugestie to następna funkcja *may* i *might*. Możesz je wyrażać na dwa sposoby:

- w formie twierdzenia, przy użyciu samego *might*:
You might check if they've got an offer for you. – Mógłbyś sprawdzić, czy mają dla ciebie jakąś ofertę.
- w formie twierdzenia, przy pomocy *may* lub *might*, ale w tym przypadku w towarzystwie *as well*, dla zasugerowania czegoś, co ktoś może zrobić tylko dlatego, że nie ma niczego bardziej interesującego; w języku polskim najbliższym odpowiednikiem będzie *równie dobrze*, które zawiera w sobie dokładnie ten sam odcień znaczeniowy:

There's nothing to do here. We may/might as well go home. – Nie ma tutaj nic ciekawego do roboty. Równie dobrze możemy pójść do domu.

Inne sposoby sugerowania (ale już bez dodatku *równie dobrze*) to te z rozdziału 4, czyli:

We can/could go home.

Let's go home.

Shall we go home?

Why not go home?

Why don't we go home?

How/What about going home?

Modalne *may* (ale nie *might*) możesz także wykorzystać do wyrażenia mocnych **życzeń**, w których stoi ono na początku zdania. Wykrzyknik na końcu jest gramatycznie uzasadniony, ale nie zawsze obecny w codziennym angielskim:

May all your wishes come true!

May you be well and happy!

Na koniec rozważań o podstawowych zastosowaniach *may* i *might* warto wspomnieć o ich wspólnym użyciu w zdaniach kontrastowych, które delikatnie przeniknęło także do języka polskiego. Zauważ:

You may/might be older than me, but that doesn't mean you are always right. – Może i jesteś / Chociaż jesteś starszy ode mnie, ale to nie znaczy, że zawsze musisz mieć rację.

You may be my father, but I am of age now, so I can make my own decisions. – Może i jesteś / Chociaż jesteś moim ojcem, ale teraz jestem pełnoletni, więc mogę podejmować własne decyzje.

- Mógłbyś spróbować znowu do niego zadzwonić. Może wróci!
- Moglibyśmy zabrać dzieci do zoo któregoś dnia.
- Mógłbyś okazać swoim ludziom więcej cierpliwości. Wszystko jest dla nich tutaj nowe.
- Mogłaby znaleźć inną rozrywkę / inne zajęcie. Wspinaczka wydaje się niebezpieczna.
- Jeśli nie podoba im się tutaj, mogliby wypróbować inny kurort.
- Nie wyglądasz najlepiej w tym kombinezonie.
- Mógłbyś pójść i przebrać się w coś bardziej odpowiedniego.
- To mógłby być ktokolwiek. Równie dobrze możesz to być ty.
- Kawiarnia wciąż była otwarta, więc powiedziałem, że równie dobrze możemy wejść.
- Nic nie możesz zrobić, by naprawić tę sytuację. Równie dobrze możesz nie zawracać sobie głowy.
- Tutaj nie ma nic do roboty. Równie dobrze możesz pojechać tam i wszystkiego samemu dopilnować.
- Niech się spełnią / Oby się spełniły twoje wszystkie życzenia!
- Niech nowy rok zmieni / Oby nowy rok zmienił twoje życie na lepsze!
- Niech Bóg będzie z tobą!
- Niech spoczywa w pokoju!
- Obyś się ożenił i był szczęśliwy!
- To może być dobre rozwiązanie, ale nie mamy pieniędzy, by wprowadzić je życie.
- Może i jest naszym szefem, ale to nie znaczy, że musimy go podziwiać.
- Inni ludzie mogą mieć mnóstwo pieniędzy, ale to nie znaczy, że są szczęśliwi.

19. You might try calling him again. Maybe he's back.
20. We might take the children to the zoo one day.
21. You might show more patience with your people. Everything is new to them here.
22. She might find another pastime. Climbing seems dangerous.
23. If they don't like it here, they might try another resort.
24. You don't look your best in those dungarees. You might go and change into something more suitable.
25. It could be anybody. It may/might as well be you.
26. The café was still open, so I said we might as well go in.
27. There's nothing you can do to rectify the situation. You may/might as well not bother.
28. There is nothing to do here. You may/might as well go over there and see to everything yourself.
29. May all your wishes come true!
30. May the New Year change your life for the better!
31. May God be with you!
32. May he rest in peace!
33. May you marry and be happy!
34. It may be a good solution, but we don't have the money to put it into practice.
35. He may be our boss, but it doesn't mean we have to look up to him.
36. Other people may have loads of money, but that doesn't mean they are happy.

7. *May* i *might* – ćwiczenia

- I. Rozmawiasz z osobami, wobec których należy stosować formy grzecznościowe (szef, osoba starsza, nieznajomy, klient). Używając *may* oraz propozycji z nawiasów (jeśli jakieś są), zapytaj o pozwolenia w podanych sytuacjach.

Przykład:

You want to ask your teacher a question.
May I ask a question?

1. You think you know what could be a good choice for your customer. (suggest a good choice)
.....
2. You need more information about how to do your job, even though you have already been given instructions. (ask again)
.....
3. You have explained to an old lady how to get to her destination, but it seems you need to repeat it.
.....
4. There's a reception going on, and you would like to ask everyone to move to another room.
.....
5. It's raining, and the only shelter around is a private house. (wait for the rain to stop)
.....
6. Someone is struggling to read a document in a dimly-lit room. For you, it wouldn't be a problem, though.
.....
7. You think your teacher has made a mistake, and you want to correct it.
.....
8. You would like to browse through a fashion magazine lying next to another passenger on the train.
.....
9. Your boss is busy, and you think you could help him by replying to some of his emails. (reply)
.....
10. At a company briefing, you don't see how your team should go about a new project. (enquire)
.....

II. Mając przed sobą gotowe pytania o pozwolenie z ćwiczenia I (masz je?), udziel na nie odpowiedzi. Użyj jedynych dwóch czasowników modalnych, które się do tego nadają, unikając tych, których użyć nie powinieneś. Spróbuj nieco wzbogacić swoje odpowiedzi stosownie do sytuacji.

Przykład:

May I ask a question?

Yes, you may/can. Go ahead. I'm here to help you.

No, you may not / cannot. Not now.

III. Tym razem wykorzystaj *may* i *might* jako środek do wyrażenia prośb. Dla uniknięcia wątpliwości, czy jest to pytanie o pozwolenie, czy prośba, zawsze dodawaj na końcu *please*?

Przykład:

You want to get the boss's cell phone number.

May/Might I get the boss's cell phone number, please?

1. You want to get the original of a document, not a photocopy.
.....
2. You don't have enough data to draw up a monthly report for the president.
.....
3. You would like to proceed to the next point on the agenda.
.....
4. You see a celebrity at the airport and would like to get their autograph.
.....
5. You see an interesting-looking memory stick which you want to have a closer look at.
.....
6. You want the host to pass you your coat, which is hanging up.
.....
7. As a piano student, you think you need to have some extra piano lessons.
.....
8. A stranger seems to know a lot about you. You want to know from whom he learnt so much about you.
.....
9. You think someone is telling you a tall story. You want to see some proof that it is true.
.....
10. You arrive at the reception desk of a luxurious hotel, wanting to speak to a VIP who is staying there.
.....